

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по стопански науки и
управление за извършената проверка по процедура за
програмна акредитация на докторска програма
"Икономка и управление (земеделие)" от
професионално направление 3.8 „Икономика”, област
на висше образование “Социални, стопански и правни
науки”, в Институт по аграрна икономика на
Селскостопанска академия – София**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА предоставя на Вашето внимание доклад по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Икономика и управление (земеделие)” от професионално направление 3.8 „Икономика”, област на висше образование “Социални, стопански и правни науки”, в Институт по аграрна икономика на Селскостопанска академия – София. Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) Критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация

2. Проверка по изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторска програма в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.

3. Приложения: таблици /задължителни и по избор/

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	16.06.2022 г./ Протокол № 15
2.	Утвърждаване на състав на ПК от АС	30.03.2023 г./ Протокол № 07
3.	Извършено посещение на ПК	По документи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	02.08.2023 г./Протокол №29
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК	25.10.2023 г./Протокол №35
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

1. Проф. д-р Галина Георгиева Куртева, Бургаски свободен университет
2. Доц. д-р Тодор Радев, Аграрен университет, Пловдив – член на ПК
3. Виолета Добрева, докторант в МВБУ – член на ПК

Наблюдаващ процедурата член на ПК: **Петър Андреев**

1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма „Икономика и управление (земеделие)” в Института по аграрна икономика на ССА - София е получила програмна акредитация от НАОА през 2017 г. (Протокол № 4/16.02.2017г. на ПКСНУ на НАОА) с обща оценка 8.36 (осем цяло и тридесет и шест стотни) и срок на валидност на акредитацията от 5 години.

Обучаващо звено на докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“ е Институт по аграрна икономика - София, който е структурно звено на Селскостопанска академия - София.

В обобщен вид, състоянието на докторската програма по „Икономика и управление (земеделие)“ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в Институт по аграрна икономика през оценявания период е представено в таблицата по-долу:

Показатели	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Общо
1. Обявени места за прием в докторската програма	-	4	2	2	3	1	12
2. Приети докторанти – общо, в т. ч.	-	-	2	2	1	2	7
редовна форма	-	-	1		1	2	4
задочна форма	-	-	-	2	-	-	2
самостоятелна подготовка	-	-	1	-	-	-	1
3. Обучавани докторанти – общо, в т.ч.	10	8	7	7	7	5	X
редовна форма	-	-	1	1	2	2	X
задочна форма	8	7	5	5	4	2	X
самостоятелна подготовка	2	1	1	1	1	1	X
4. Защитили докторанти	2	-	1	-	1	1	5
5. Докторанти, отчислени с право на защита	-	-	-	-	-	1	1
6. Докторанти, отчислени без право на защита	-	-	-	-	-	-	-
7. Прекъснали докторанти							
8. Докторанти, продължили академична кариера след успешно защитени дисертационни трудове	1	1	1	-	-	1	4

През оценявания период обявените места за прием по докторската програма „Икономика и управление (земеделие)” са 12. Приетите докторанти са 7. Защитилите докторанти през периода са 5. Един докторант е отчислен с право на защита. След успешно защитени дисертационни трудове през оценявания период 4 докторанти са продължили академичната си кариера.

При предходната акредитация на докторската програма „Икономика и управление (земеделие)“ Постоянната комисия по стопански науки и управление при НАОА дава четири препоръки:

Препоръка 1. Елементите на Политиката по качеството да се обвържат в цялостна система и да се определят отговорните за управлението ѝ структури.

Срок на изпълнение: януари 2018г.

Постоянната комисия констатира, че в ИАИ-София има политика за осигуряване на качеството на обучение по докторска програма „Икономика и

управление (земеделие)“. Тази политика е обезпечена със система от нормативни актове, приети на национално равнище, на ниво ССА и вътрешнонормативни документи, които съответстват на спецификата на докторската програма.

Политиката по качеството и отговорните за нейното осигуряване структури в ИАИ са формулирани в приети от Общото събрание на учените система за оценка на качеството на обучение на докторанти (СОКОД) и Правилник и процедури за предотвратяване на изпитни измами и плагиатство при прием и обучение на докторанти, както и в пакета документи по обучението на докторантите, които формират системата за управление на качеството.

Въз основа на това ПК счита, че **препоръката е изпълнена.**

Препоръка 2. Учебната документация по докторската програма да се разработи в пълнота, с всички нейни компоненти и за всички форми на обучение.

Срок на изпълнение януари, 2018г.

Постоянната комисия констатира наличието на квалификационна характеристика по образователна и научна степен „доктор“ за докторската програма „Икономика и управление (земеделие)“, предлагана от ИАИ – София. Квалификационната характеристика съдържа целите и задачите на обучение в докторската програма, структурата и организацията на учебния процес, обхвата и областта на знанията, уменията и компетентностите, придобивани от обучаващите се.

Законосъобразността на обучението за придобиването на образователната и научната степен “Доктор” се осигурява с разработването на учебната документация и учебните процедури в съответствие с държавните и на ССА правила, нормативи и стандарти. *ПК установи, че в ИАИ е разработен пакет документи, свързани с обучението (в редовна, задочна и самостоятелна форма) по докторските програми.* Пакетът включва: Образец на индивидуален учебен план на докторанта и указания за изработване на индивидуален учебен план на докторанта; Образец на Отчет за изпълнение на индивидуален учебен план на докторанта; Препоръки за оформяне на оценката за работа на докторанта от научния ръководител и началника на научния отдел; Програма за обучение на докторанта; Препоръчителни изисквания към дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор”; Препоръки за оформяне на автореферат към дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”; Атестационен лист на докторанта.

ПК счита, че документацията е разработена в пълнота и позволява обучението в редовна, задочна и самостоятелна форма да се осъществява съобразно изискванията на нормативната база и актуалните тенденции в аграрната сфера.

На основата на констатациите от направената проверка, ПК отчита **препоръката като изпълнена.**

Препоръка 3. Да се увеличи броят на международните договори за научно сътрудничество и изследователска дейност с оглед създаване на устойчивост на взаимоотношенията.

Срок на изпълнение: постоянен.

Постоянната комисия установи, че през периода 2017-2022 г ИАИ е сключил 13 междуинституционални споразумения за научно сътрудничество и изследователска дейност с чуждестранни университети и научни институти. По информация от сайта на НАОА от предходна програмна акредитация се вижда, че през миналия акредитационен период са имали 1 договор по програма Еразъм и 8 договора за сътрудничество с други висши училища и институти в чужбина, т.е. в сравнение с предходната програмна

акредитация броят на международните договори се е увеличил с 44% (4 договора повече).

Въз основа на тази информация ПК счита, че **препоръката се изпълнява.**

Препоръка 4 Да се увеличи броят на докторантите, осъществяващи мобилности по програми за дългосрочен академичен обмен.

Срок на изпълнение: постоянен.

ПК установи, че през отчетния период са реализирани 5 краткосрочни мобилности от докторанти по програмата.

През отчетния период 2017- май 2022 г. не са реализирани дългосрочни мобилности на докторантите от докторската програма.

ПК счита, че **препоръката не се изпълнява в съответствие с указанията.**

2. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

СТАНДАРТ 1 ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

1.1.1.

ПК установи, че обучението по докторската програма е в съответствие с мисията, целите и вътрешните правила на Селскостопанска академия и ИАИ-София, формулирани в устройствените правилници на двете организации. Целите и задачите на докторската програма са определени в Квалификационната характеристика за докторската програма. Налице е пълно съответствие между спецификата на докторската програма „Икономика и управление (земеделие)” и академичната среда в обучаващото звено.

Спецификата на докторската програма е отразена в Квалификационната характеристика за образователна и научна степен “доктор” по докторска програма „Икономика и управление (земеделие)”. Квалификационната характеристика съдържа изискванията към подготовката на докторантите, разработването на учебния план, написването и защитата на дисертационен труд в областта на организацията и управлението на земеделското производство.

Целта на обучението по програмата е да спомогне за прилагане на съвременни методи, съобразени със световните достижения в областта на научно-изследователската и приложна дейност за ефективно и устойчиво използване на производствените фактори, постигане на конкурентоспособност при различните видове подотрасли и продукти, диверсификация на стопанската дейност, управлението на риска и иновативната активност в отрасъла. Научното ръководство на докторантите се осъществява от хабилитирани и с компетенции по докторската програма учени от ИАИ. Същевременно, целият академичен състав на ИАИ е информиран и има пряко или косвено отношение към обучението на докторантите по програмата, чрез участието си в заседанията на Научния съвет, разширените експертни съвети, рецензирането на отчетите по плановите научно-изследователски проекти и участието в журита по защита на дисертациите.

1.1.2.

ПК установи, че цялостната дейност по обучението на докторанти в ИАИ – София е подчинена на институционална система за качество СОКОД. Тя е съобразена изцяло с действащата в страната нормативна уредба, свързана с трите степени на висше образование у нас, като следва международни признати стандарти. Основната цел на СОКОД е да повиши качеството при обучение на докторанти, чрез съблюдаване на европейските принципи за иновативно образование, посредством интегриране в европейската изследователска общност и гарантира постоянен мониторинг и устойчиво качество на обучението на докторантите. Отговорни за управлението на тази система за оценка на качеството структури в ИАИ са членовете на Дирекционния съвет (директор, заместник директор, ръководителите на научните отдели и научния секретар), както и научните ръководители на докторантите.

В ИАИ се осъществява редовен мониторинг, периодичен преглед и осъвременяване на докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“, като актуализирането е съобразено както с изискванията и промените в националната и на Селскостопанска академия нормативна база, така и с протичащите промени в аграрната сфера в Европейския съюз и в света.

В Доклада-самооценка няма информация за броя на планираните и проведените вътрешни проверки на оценяваната докторска програма. След допълнително запитване бе установено, че през периода са проведени 2 вътрешни одита на докторската програма. Управлението на образователните и научноизследователските дейности, свързани с ОНС „доктор“ се основава на тримесечните отчети (шестмесечни отчети за докторанти в задочна и в самостоятелна форма на обучение) и на годишните атестации на докторантите .

1.1.3.

ПК установи, че научната политика на ИАИ-София е в синхрон с актуализираната Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г. и Закона за насърчаване на научните изследвания. Тя включва извършването на фундаментални и приложни научни аграрикономически изследвания, свързани със създаването на нови научни знания, продукти, трансфер на технологии и иновации в областта на аграрната наука.

Всички докторанти са включени в изпълнението на научноизследователските проекти на ИАИ-София и/или Института, в който работят. Активно се подпомага извършваната научноизследователска дейност, международната мобилност, участието в научни форуми и публикуването на резултати от изследванията в реномирани издания.

ПК установи, че е налице съответствие между спецификата на докторската програма „Икономика и управление (земеделие)“ и академичната среда в обучаващото звено. Темите на докторантите в докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“ съответстват на проблематиката на докторската програма, посочена в квалификационната характеристика.

1.1.4.

Постоянната комсия установи, че взаимоотношенията между докторантите и научни ръководители в ИАИ-София, се основават на Етичния кодекс в Института. Етичният кодекс съдържа морално-етични норми, принципи и стандарти за поведение. Налице е процедура за решаване на всички възникнали казуси по Етичния кодекс пред Комисията по научна етика към ССА. В своята работа докторантите прилагат нормите на Европейския етичен кодекс за почтеност на научните изследвания. Автентичността на публикациите и дисертационния труд се гарантира от научния ръководител при

годишните атестации на докторанта, с писменото становище на научния ръководител и с гласуването на Научния съвет на научния отдел за готовността на дисертационния труд за защита, с рецензиите и становищата на членовете на научното жури за защита на дисертационния труд. Всеки докторант декларира достоверността и автентичността на научната си разработка. Приети са правила, които регламентират процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство от страна на кандидатите за докторанти и докторантите по всички докторски програми и форми на обучение в ИАИ София по време на конкурсните изпити, както и при провеждане на всеки друг вид писмено изпитване, свързано с изпълнението на индивидуалния учебен план на докторанта, за проверка на знанията и уменията му по време на обучението.

За периода на акредитация ПК не откри документирани случаи на дискриминация, изпитни измами и плагиатство по отношение на докторанти от ДП „Икономика и управление (земеделие)”.

Изводи на ПК по стандарт 1:

По 1.1.1. ИАИ София организира обучение по докторската програма в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство.

По 1.1.2. Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество (СОКОД), чрез която се съблюдават европейските принципи за иновативно образование, позволяващи интегриране в европейската изследователска общност и се гарантира постоянен мониторинг и устойчиво качество на обучението на докторантите.

По 1.1.3. ИАИ София изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.

По 1.1.4. ИАИ София прилага Етичен кодекс, осигуряващ академично единство и чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и са оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство. През периода не са регистрирани прояви на дискриминация, както и на изпитни измами и плагиатство.

СТАНДАРТ 2 РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

2.1.1.

ПК констатира, че представената документация на ДП „Икономика и управление (земеделие) е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и има ясно изразени очаквани резултати от обучението.

В ИАИ-София са налице официално приети и публично оповестени правила и процедури за разработване, утвърждаване и изменение на ДП. Има създадена организация и са приети стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация.

Документацията на ДП е релевантна на целите на ВО, дефинирани от Съвета на Европа. Резултатите от обучението и квалификацията са определени съгласно квалификационната рамка на Европейското пространство за ВО. Придобитата квалификация след успешно завършване на докторантурата е ясно формулирана и касае

точното ниво, посочено в Националната квалификационна рамка за висше образование и Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

Създадени са условия чрез докторската програма ИАИ-София да подготви висококвалифицирани специалисти, изследователи и експерти с опит в областта на аграрната икономика. Обучението по докторската програма „Икономика и управление (земеделие)“ се извършва от щатни, компетентни и висококвалифицирани хабилитирани учени с признати от националната и световна научна общност резултати, което е гаранция за съответствието на програмата с актуалните научни постижения в областта.

2.1.2.

ПК установи, че организацията на учебната и научноизследователската дейност е регламентирана в Устройствения правилник на ССА, Правилника за устройството, дейността и управлението на ИАИ-София и Указанията за работа на Научните съвети на ССА. Обучението на докторанти се извършва по утвърдена учебна документация, която включва квалификационна характеристика на докторската програма, индивидуален учебен план с програма за обучение, отчет на докторанта, атестационен лист на докторанта, както и указания за изготвянето им. В ИАИ София е разработен и се прилага Стандарт за разпределение на дейностите по ДП.

Учебната документация се изготвя от докторанта и научния му ръководител, обсъжда се и приема на съвет на научния отдел, обучаващ докторанта/докторантите, утвърждава се от НС в съответното научно направление, което се отразява с решение в Протокол на НС. Контролира се от научния секретар, Комисията за контрол върху процедурите за развитие на академичния състав в ССА, назначена от Председателя на ССА, за съответствие със ЗРАСРБ, Дирекция „Наука, образование и иновации“ и Председателя на ССА.

ПК установи, че докторантите по специалност "Икономика и управление (земеделие)" основно се реализират в структурните звена на ССА, във висши училища, в научноизследователските институции, в държавната администрация и др. структури от сферата на науката, управлението и практиката у нас и в чужбина. Представители на тези структури участват при обсъждане на учебната документация от Научен съвет по аграрна икономика към ССА.

ПК установи, че е налице широка партньорска мрежа и сътрудничество с чуждестранни образователни институции, в т. ч. по програма Еразъм+, както и с институции, организации и фирми от страната, даваща възможност за международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.

В ИАИ София е разработен и се прилага Стандарт за разпределение на дейностите по ДП. В индивидуални планове на докторантите не са включени кредитни еквиваленти за съответните дейности.

През оценявания период 16 докторанти и 16 представители на практиката са участвали в обсъждането, изготвянето и актуализирането на учебната документация.

Няма информация и доказателства, че е въведена кредитна система.

2.1.3.

ПК се запозна с документацията по докторската програма, която включва следния набор от документи:

Квалификационна характеристика на докторската програма, в която са посочени целите и задачите на докторската програма по отношение на овладяването на основни и специфични теоретични знания и умения на докторантите; възможностите им за научноизследователската работа и за дейности по дисертационното изследване,

възможности за реализация на докторантите, както и структурата и организацията на учебния процес.

Индивидуален учебен план – подготовката и обучението на докторантите се извършва по Индивидуален учебен план. Учебният план се изготвя от докторанта и научния му ръководител, обсъжда се Научния съвет на научния отдел и се утвърждава от Научния съвет, определен със заповед на Председателя на ССА.

Отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план - в края на всяка учебна година докторантите представят пред съвета на първичното научно звено (научен отдел) отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план. Научният ръководител дава писмено становище за работата на докторанта пред съвета на първичното научно звено. Съветът на първичното научно звено приема: становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта; предложение за атестация на докторанта, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител; предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година; препоръки за по-нататъшното обучение по докторантурата. Направените предложения и препоръки се докладват на Председателя на ССА от Директора на института, за утвърждаване от Научния съвет по съответното направление.

Атестационен лист на докторанта – в него се представят резултатите от учебно-образователната дейност научно-изследователската работа на докторанта. Атестационният лист се представя пред съвет на научния отдел и Научния съвет, утвърдил докторантурата.

Всеки докторант получава Указания за изработване на Индивидуален учебен план, Препоръки за оценка на работата на докторанта, Препоръчителни изисквания за дисертационен труд, Препоръки за оформяне на автореферат.

2.1.4.

ПК установи, че ИАИ София поддържа връзка с професионални организации и висши училища. Налице са близки контакти по различни линии с потребители на кадри (сътрудничество в обучението, изследователската дейност и консултантска помощ), поддържат се тесни връзки с всички институти в системата на ССА и активно се съдейства на структурите на МЗ. ИАИ е съчредител на Съюза на аграрикономистите в България и активно си сътрудничи с Европейската асоциация на аграрикономистите, което е възможност за създаване на контакти с учени и докторанти от различни страни на ЕС. Работещи контакти има и със Съюза на учените в България, секция Икономика.

Институтът по аграрна икономика има дългогодишни партньорски взаимоотношения с Министерството на земеделието, Комисията по земеделие в Народното събрание, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на икономиката, Министерството на културата, Националната служба за съвети в земеделието, браншови асоциации, браншови синдикални организации и представители на агробизнеса.

Регистрирани са съвместни инициативи и изяви със заинтересувани страни – съюз на зърнопроизводители, фермери, местни инициативни групи, синдикати и др. – национални научни и международни конференции, семинари, кръгли маси и др. Членовете на академичния състав и обучаващите се в института докторанти участват в съвместни образователни и научни проекти с други университети и научни институти от страната и чужбина, финансирани от ССА и МОН и други институции, както и по линията на европейски и други международни програми, които са потенциални потребители на защитилите докторанти. Понастоящем в задочната форма се обучава служител на МЗ.

2.1.5.

ПК установи, че Институтът по аграрна икономика има сътрудничество с голям брой сродни научно изследователски и университетски центрове. Хабилитираните по специалността учени и докторантите поддържат научни контакти в своята научноизследователска работа с редица научни институти и университети в страната и има подписани меморандуми и договори за дългосрочно сътрудничество с водещи институти и университети в чужбина, създадени са условия за осъществяване на работни контакти, съвместни научно-приложни изследвания и разработване на международни проекти с научни колективи от чуждестранни научни центрове. През акредитационния период в ИАИ – София са предприети редица мерки по активизиране мобилностите на докторанти за дългосрочен академичен обмен и се стимулира участието на докторанти в научни проекти. През отчетния период са реализирани 5 краткосрочни мобилности от докторанти по програма Еразъм+.

2.1.6

ПК установи, че като основно структурно звено в системата на ССА, ИАИ-София подлежи на наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията на докторската програма и тези процедури се осъществяват съобразно действащата система на ССА за оценяване и поддържане на качеството на научно-изследователския процес, Правилника на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в ССА. Приемът и подготовката на докторантите в ИАИ-София се осъществява по акредитирани от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) докторски програми.

Цялостната организация по обявяването на конкурсите, комисиите, приема, обучението и процедурите по предварителни обсъждания и защита на дисертационните трудове се осъществява от научните отдели и Дирекционния съвет на ИАИ-София, Управителния съвет на ССА, Научен съвет по аграрна икономика към ССА и Дирекция „Наука, образование и иновации” към ССА.

Цялата текуща документация е на разположение в сектор “Планиране и управление на човешките ресурси” под контрола на научния секретар на ПНЗ. Дирекция „Наука, образование и иновации“ към ССА съхранява личните досиета на докторантите и подава информация за актуалното състояние на докторантурите в МОН.

Изводи на ПК по стандарт 2:

По 2.1.1. ДП „Икономика и управление“ (земеделие) е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката, особеностите на европейското и националното образователно пространство и има ясно изразени очаквани резултати.

По 2.1.2. В ИАИ София има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.

По 2.1.3. Докторската програма „Икономика и управление“ (земеделие) е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейност, обвързани с докторската програма. Документацията включва квалификационна характеристика, индивидуален учебен план, отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план, атестационен лист на докторанта.

По 2.1.4. При разработването на докторската програма се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.

По 2.1.5. Докторантска програма е сравнима с аналогични програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, позволяваща професионална мобилност на докторантите.

По 2.1.6. В ИАИ София са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми.

СТАНДАРТ 3 ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1.

ПК установи, че обучението на докторантите по научната специалност "Икономика и управление (земеделие)" се провежда в пълно съответствие със съвременните изисквания, посочени в нормативните документи и тенденциите в развитието на науката и образованието у нас и в света. На докторантите се предоставят възможности за обучение по чужд език, компютърна грамотност и др. чрез включване в курсове, индивидуално обучение и самоподготовка. Докторантите задължително преминават обучение/консултации по дисциплини, свързани с темата на техните дисертации. Провеждат се консултации по разработваните научни проблеми.

По време на обучението си докторантите имат възможност да се включат в различни национални и международни научни прояви. Насърчава се участието на докторантите в колективите на различни изследователски проекти.

Докторантите участват в организирани семинари и открити дни в ИАИ-София, в други институти, университети и научни организации.

3.1.2.

В Правилника за развитие на академичния състав в ССА регламентират образователните и научноизследователските дейности на докторантите, като формите на тези дейности следва да съответстват на спецификата на докторските програми и са детайлизирани в индивидуалния план на докторантите. *ПК установи, че обучението на докторантите в ДП „Икономика и управление (земеделие)” се осъществява чрез различни колективни и индивидуални форми, описани в индивидуалния им план. Изпълнението на дейностите е под контрола на научния ръководител.* Индивидуалните форми на обучение се прилагат при търсенето и запознаването с научна информация; участието в лекционни курсове и семинари; полагането на изпити по специализирани курсове и докторантски минимум; в процеса на разработване, обсъждане и защита на дисертационен труд; участието в национални и международни научни форуми; разработването и оформянето на научни доклади и публикации. Наред с индивидуалните форми на обучение в индивидуалния план са включват и обучения, свързани с професионалната област на дисертацията, както и курсове и семинари, развиващи специфични умения: участие в обучителни докторски семинари; участие в съвместни докторски програми за обмен с институти и университети в страната и чужбина; участие в национални и международни научноизследователски проекти на ИАИ съвместно с научните си ръководители; участие при обсъждане на дисертационни трудове и защиты; доклади и постери на национални и международни форуми.

3.1.3.

ПК установи, че докторантите изпълняват основните етапи в подготовката на дисертационния си труд, като периодично докладват резултатите от изследователската си дейност. Процедурата по контрола върху обучението на докторантите в ИАИ-София

е регламентирана от Правилника за развитието на академичния състав в Селскостопанска академия.

Докторантите се атестират от Научния съвет, утвърдил докторантурата, в края на всяка учебна година. Те представят пред Научния съвет на първичното научно звено отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта пред Научния съвет на първичното звено. От април 2022г. се към документацията на програмата се въвежда атестационен лист на докторанта, в който назначена от директора комисия да дава оценка на работата на докторанта за годината. Предложенията за атестация и конкретизация се утвърждават от Научния съвет по аграрна икономика към ССА.

Освен годишните отчети, задочните докторанти и докторантите на самостоятелна подготовка представят на шест месеца (а редовните докторанти на 3 месеца) пред ръководителя на първичното научно звено доклад за изпълнението на индивидуалния учебен план. Към доклада се прилага отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал. Въз основа на отчета на докторантите, ръководителят на научния отдел представя доклад до Директора на Института, за изпълнението на дейностите от индивидуалния план на докторантите.

3.1.4.

ПК установи, че докторантите участват в организирани семинари и открити дни в ИАИ-София, в други институти, университети и научни организации. На докторантските семинари в ИАИ, освен основните знания по методология и методика на научното изследване, докторантите се запознават и усвояват съвременните достижения в областта на докторската програма.

3.1.5.

ПК установи, че управителният съвет на ССА е приел правила и е създадена Комисия за разглеждане на жалбите от докторанти. Съгласно тях, всеки докторант има възможност да подаде жалба, сигнал, уведомление по въпроси, свързани с обичайните за научната институция дейности – образователни, научни, административни, битови и др. Комисията по жалбите, провежда процедура за разглеждане на всяка една жалба или сигнал в съответните срокове.

Комисията по жалбите събира, обобщава и анализира всички необходими доказателства, съставя констативен протокол и приема решение, което се предоставя на Председателя на ССА за утвърждаване. Подателят на жалбата се уведомява писмено за нейното разглеждане и взетото решение.

За периода 2017-май 2022 г. няма депозирани жалби от докторанти, обучавани по докторската програма „Икономика и управление (земеделие“)“.

Изводи на ПК по стандарт 3:

По 3.1.1. Подготовката на докторантите в ДП „Икономика и управление (земеделие)“ се реализира чрез съвременни образователни форми и методи, и при използване научните постижения по докторската програма.

По 3.1.2. Обучението на докторантите се провежда посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

По 3.1.3. Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност.

По 3.1.4. ИАИ София използва ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

По 3.1.5. В Института по аграрна икономика съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти.

СТАНДАРТ 4 ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

4.1.1.

ПК установи, че в ИАИ са изградени структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата за обучение на докторанти - от приема на докторантите до включително и след тяхната професионална реализация.

В Правилника за развитието на академичния състав в Селскостопанска академия, който е в пълно съответствие със Закона за висше образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България се регламентира приема и обучението на докторантите, придобиването на образователната и научна степен „доктор“, отписването, отстраняването, правата и задълженията на докторантите и дипломирането.

Цялостната организационна дейност по обявяването на конкурсите, състава на изпитните комисии, приемът, обучението и процедурите по предварително обсъждане и публична защита на дисертационни трудове се осъществява от научния отдел, Научния съвет на научния отдел, Научния съвет по аграрна икономика и Дирекция „Наука, образование и иновации“ на Селскостопанска академия.

Необходимата информация се публикува на интернет страниците на Селскостопанска академия и на ИАИ-София - обявени места за прием, необходими документи и срокове за тяхното подаване, процедури за публична защита пред научно жури със съответните материали (автореферат, рецензии, становища), дати и място на провеждане и др.

Заявките за редовна и задочна форма на обучение по докторската програма се изпращат ежегодно до 31 януари в ССА – отдел „Наука, образование и иновации“, която подава заявка за прием и обучение на докторанти за всяка учебна година, след разглеждане и одобряване на местата от Управителният съвет на Академията.

Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА изготвя дипломите за образователната и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“ и поддържа регистър за издадените дипломи за научни степени на хартиен и електронен носител.

4.1.2.

ПК установи, че независимо от формата на обучение, докторантите се насърчават да участват в национални, двустранни и международни конкурсни и целеви научноизследователски проекти по различни програми, финансирани от ССА, МЗ, Фонд „Научни изследвания“ към МОН, частни фирми и международни организации.

През периода 2017- 2022 г. обучаваните докторанти по докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“ са работили по проекти, свързани с тематиката на дисертационните им трудове - в 37 научноизследователски проекта, финансирани от ССА; в 40 национални проекта, и в 6 научни проекти, финансирани от външни за

България източници (Хоризонт 2020 и Фондация „Америка за България“). Общият брой на участията им в проектите е 83 за целия оценяван период.

ПК установи, че е налице практика за регулярно включване на всички докторанти, обучавани в съответна година, в **научноизследователски проекти. Най-голяма активност е проявена през 2019г. - 23 участия в научноизследователски проекти и 2020г. – 20 участия. Най-малък брой участия има през 2022г. (5), но тогава и броя на обучаваните докторанти е най-малък (5).**

Броят участия в научноизследователски проекти на 1 обучаван докторант през годините е съответно 2017г – 1,1 (11/10); 2018 – 1,25 (10/8); 2019 – 3,29 (23/7); 2020- 2,86 (20/7); 2021- 2 (14/7); 2022- 1(5/5). Тенденцията е към намаляване на активността на докторантите по отношение на работата по научноизследователските проекти.

4.1.3.

ПК се убеди, че научните структурни звена като основни обучаващи звена в докторската програма „Икономика и управление (земеделие)” предлагат много възможности и съдействат за реализиране на международно обучение в ОНС „доктор“. Основната европейска програма, посредством, която това обучение се осъществява в европейски висши образователни институции е програмата ЕРАЗЪМ и наследилата я ЕРАЗЪМ+. програми COST, участието в обучения в институти и университети в други страни и участието в международни конференции. ПК констатира, че през отчетния период 2017- май 2022 г. **не са реализирани дългосрочни мобилности на докторантите от докторската програма**, но са осъществени краткосрочни мобилности. За периода 3 – ма докторанта са провеждали изследвания в други ВУ или научни организации.

ПК се убеди, че на докторантите, обучавани в ИАИ-София по научната специалност „Икономика и управление (земеделие)" се предоставя възможност да участват в научни и образователни форуми, с което да повишат квалификацията си, да придобият нови знания и практически умения, както и да обменят опит с други научни организации. През оценявания период докторантите по докторската програма са реализирали общо 60 участия в научни форуми, като преобладават участията им в чужбина (46). ПК констатира, че всички докторанти, обучавани в съответна година участват в **научни форуми, провеждани в страната и чужбина**. Броят участия на 1 докторант по години е както следва: 2017г. – 1 (10/10); 2018 – 1,63 (13/8); 2019г. – 2 (14/7); 2020 – 0,86 (6/7); 2021- 1,71 (12/7); 2022 – 1 (5/5). **Наблюдава се тенденция на намаляване на годишния брой участия на 1 докторант в научни форуми.**

4.1.4.

ПК установи, че административното обслужване на докторантите се извършва от ИАИ-София и Дирекция „Наука, образование и иновации" към ССА, която осъществява приема на документите на кандидата, изготвя заповеди за провеждане на конкурсни изпити и зачисляване в докторантура, заповеди за провеждане на изпити по индивидуалния план и съхранява досиетата на докторанта. ПК се убеди, че в научния Институт има всички нормативни документи за реализация процеса на подготовката на докторантите, от приема до защита на дисертационните трудове.

През периода 2017- май 2022 г. са обучавани 17 докторанти по докторска програма "Икономика и управление (земеделие)", 3 в редовна, 4 в самостоятелна и 10 в задочна форма на обучение.

Петима са защитили дисертации по програмата за 2017-май 2022 г., като 3 от тях продължават академичната си кариера в Институт по аграрна икономика и един – в Министерството на земеделието. Относително постоянен е броя на отчислените с право на защита през годините от оценявания период (двама/един). Общо отчислените за периода са 7 докторанта.

Наблюдава се тенденция към намаляване на броя на обучаваните докторанти по години – 2017-10 докторанта, 2018 – 8 докторанта, следват три години, в които броя на докторантите е 7, а към края на май 2022 г. в ИАИ се обучават 5 докторанти по тази докторска програма (1 самостоятелна, 2 редовна и 2 задочна форма на обучение).

Изводи на ПК по стандарт 4:

По 4.1.1. ИАИ София осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта.

По 4.1.2. В ИАИ – София е налице практика за регулярно включване на докторантите в научноизследователски проекти. Общият брой на участията им в проектите е 83 за целия оценяван период. Наблюдава се тенденция към намаляване на активността на докторантите по отношение на работата по научноизследователските проекти

По 4.1.3. Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др. През оценявания период са осъществени множество краткосрочни мобилности и нито една дългосрочна. През оценявания период всички обучавани докторанти са участвали в научни форуми, преобладаващо в чужбина.

По 4.1.4. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

СТАНДАРТ 5 ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

В Институтът по аграрна икономика (ИАИ) е създадена благоприятна среда за повишаване на професионалното равнище и квалификация на академичния състав; осигурена е нормативна база и организационна структура за развитие на академичния състав; атестирането на учените е обвързвано с научно-изследователската и административната им дейност; осигурен е достатъчен брой хабилиитирани учени за осъществяване на висококачествена образователна и научноизследователска дейност; създадени са условия за оптимизиране на преподавателската структура на преподавателите в докторската програма; осигурени са политики, позволяващи приемственост в развитието на академичния състав и академичното израстване.

5.1.1.

ПК се убеди, че ИАИ разполага с висококвалифицирани и хабилиитирани учени с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма - професионално направление 3.8. Икономика. Създадени са добри условия за извършване на научноизследователска и творческа дейност от научния състав, участващ в обучението на докторантите. Условията са регламентирани в Правилника за устройството, дейността и управлението на Института и Правилник за работата на Научните съвети по съответните научни направления.

ПК констатира, че подготовката на докторантите се осъществява от хабилиитирани и нехабилиитирани учени – преподаватели. Общият им брой е 10, един от тях е на втори трудов договор. Средната възраст на преподавателите е 54 години.

Относно хабилиитираните преподаватели ПК установи, че всички те са с необходимата квалификация/компетентност в областта на оценяваната ДП. Спазени са изискванията на чл. 4, ал. 4 от ППЗРАСРБ във връзка с чл. 78, ал. 13 от ЗВО.

Един от хабилитираните преподаватели е на втори трудов договор. В предоставената документация по акредитацията липсва декларация, че лицето участва само в акредитацията на ИАИ – София, но след допълнителна справка с ИАИ се уточни, че лицето участва в акредитацията на друго ВУ, поради което при оценяването не се отчитат в броя на хабилитираните преподаватели.

Броят на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, участващи в обучението на докторантите, за целия оценяван период, намалява. В сравнение с началото на периода хабилитираните преподаватели са намалели с 3 преподаватели и към момента на акредитация в обучението по докторската програма участват общо 5 хабилитирани учени на първи ОТД. Всички те са хабилитирани в областта на докторската програма – ПН 3.8 Икономика - 4 са с придобита академична длъжност по научна специалност „Икономика и управление”, а 1 е с придобита академична длъжност по научна специалност „Организация и управление на производството”.

Трима от хабилитираните учени на първи ОТД са професори, двама – доценти. Относителният дял на професорите в общия брой преподаватели през 2022г. е 30%, а на доцентите 20%. В оценявания период този показател проявява тенденция към намаляване при професорите и увеличаване при доцентите.

Средната възраст на хабилитирания състав на първи ОТД е 61 години.

За периода на оценяване, броят на докторантите към хабилитираните преподаватели на първи основен трудов договор е 17/5, т.е. на 1 преподавател – 3,4 докторанта.

Относно нехабилитираните учени преподаватели, обезпечаващи подготовката на докторантите по оценяваната докторска програма, ПК констатира, че техният брой е 4, всички са главни асистенти, на първи ОТД, с придобита академична длъжност по специалност „Икономика и управление” в ПН 3.8 Икономика.

Средната възраст на нехабилитираните преподаватели е 44 години.

Относителният дял на нехабилитираните (гл.ас.) в общия брой преподаватели през 2022г. е 40%. В периода на оценяване тенденцията при този показател е към увеличаване.

Високата квалификация и професионален опит на академичния състав на ИАИ се потвърждават от резултатите при последната атестация на научните работници в системата на ССА за периода 01.05.2016 - 01.05.2020 г.

Атестирани са 338 учени в системата на ССА, от които в ИАИ са атестирани 9 учени (от които 6 хабилитирани). ПК се запозна с резултатите от атестацията и установи, че оценка на учените от ИАИ е над средната за ССА. От всички атестирани 9 научни сътрудника, 77,8% са с оценки над средната за ССА в съответната категория. От тях 6 хабилитирани (5 на първи ОТД) или 66,7% от атестираните хабилитирани лица на ОТД са с оценки над средната за ССА в съответната категория. От общо 9 бр. атестирани научни работници с отлична оценка са 2 бр., с мн. добра - 2 бр., с добра - 3 бр. и задоволителна – 2 броя. Общата оценка на Атестационната комисия е „много добър” за научния състав на ИАИ спрямо институтите в рамките на ССА.

5.1.2.

ПК се убеди, че ИАИ разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиято квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания. Членовете на академичния състав от ИАИ с научна специалност „Икономика и управление”, обезпечаващи обучението на докторантите в докторска програма „Икономика и управление (земеделие)” имат много добри резултати по отношение на научноизследователската, научно-приложна, учебно-образователна, научно-организационна и експертна дейности през периода 2017- 2022 г. Те са

осъществили разнообразни форми на НИД, вкл. участия в проекти, в научни форуми, имат публикации и цитируемост, вкл. в издания с импакт фактор и импакт ранг. ПК направи следните констатации:

- Броят на проектите с участие на преподаватели на първи ОТД, осигуряващи обучението в ДП „Икономика и управление (земеделие)” е 90 (21 вътрешни, 21 международни, 48 национални проекта), като преобладаващо е участието им в национални проекти 53%. Данните показват относително постоянен брой вътрешни проекти с участието на преподаватели от ДП (3-4 броя); трайна тенденция в броя на международни проекти 2-3 броя), с изключение на 2019г. и 2020г., когато броя им е два пъти по-голям.

- Всички преподаватели на първи ОТД, осигуряващи обучението в ДП „Икономика и управление (земеделие)” участват в научни проекти. Общият брой на участията е 245, от тях 133 са участията в национални научни проекти, 85 във вътрешни проекти и 27 в международни проекти. Най-нисък е дела на участията в международни проекти (11%). Данните показват относително постоянен ръст на средния брой участия на един преподавател в научни проекти (2017г. -2,27; 2018г. – 3,78; 2019г. – 4; 2020г. – 3,85; 2021г.- 4,08; 2022г. – 3,89). Средният брой участия на един преподавател от ДП в научни проекти за оценявания период е 3,65.

- Общият брой участия на преподаватели на първи ОТД, осигуряващи обучението в ДП „Икономика и управление (земеделие)” в научни форуми е 142, от тях 43 са участията в чужбина. През годините на оценявания период показателят показва трайна тенденция към нарастване. Средният годишен брой участия на един преподавател в научни форуми нараства, като по-голяма е активността в научни форуми, провеждани в страната. Средният брой участия в научни форуми на 1 преподавател за оценявания период е 2,26.

- Общият брой публикации в страната на преподавателите на първи ОТД, осигуряващи обучението в ДП „Икономика и управление (земеделие)” е 133, от тях 23 монографии, 6 студии, 60 статии, 44 научни доклада, 1 учебно пособие (учебник/помагало). Данните показват относителен ръст на средногодишния брой на публикациите на един преподавател. (2017г.-1,55; 2018г. – 2,33; 2019г. – 1,5; 2020г.- 2,23; 2021г. – 1,31; 2022г. – 3,44). Средният брой публикации в страната на един преподавател за целия период е 2,06. Публикациите са в областта на докторската програма.

- Публикациите в чужбина са 122 броя, в т.ч. 52 статии, 33 студии, 32 научни доклада; 5 монографии. По показател „средногодишен брой публикации в чужбина на един преподавател” в първите три години от оценявания период е налице един относително постоянен брой – малко над 2 публикации (2,27-2,44). От 2020г. този показател намалява почти с 50 процента. Средният брой публикации в чужбина на един преподавател за целия период е 1,85. Публикациите са в областта на докторската програма.

- Средният брой публикации в научни списания, индексирани в световната база данни Web of Science и Scopus е 64. Средногодишният брой публикации на един преподавател е относително постоянен, с изключение на чувствителното нарастване през 2022г. (2017г.-0,55; 2018г. – 1,33; 2019г. – 0,92; 2020г.- 0,38; 2021г. – 0,54; 2022г. – 2,56). Средно на 1 преподавател за целия период – 1,04.

- Общият брой цитирания на публикациите на хабилитираните и с компетенции учени с научна специалност „Икономика и управление“ за периода 2017-2022 г. е 279 броя, от които 170 са цитиранията в издания с импакт фактор и импакт ранг). Средногодишният брой цитирания на 1 преподавател е относително постоянен (3,33-

4,77). Рязък скок се наблюдава през 2022г. – средно 9 цитирания на 1 преподавател. Средният брой цитирания на 1 преподавател за целия период на оценяване е 3,47.

- Преподавателите на първи ОТД, осигуряващи обучението н ДП „Икономика и управление (земеделие)” се възползват от осигурените възможности за академична мобилност. За оценявания период, по програма Еразъм+, са реализирани общо 6 изходящи мобилности, всички с цел обучение. По други международни споразумения са осъществени 4 мобилности (2 с цел обучение и 2 с цел преподаване). Входящите мобилности на преподаватели, в областта на ДП, са 2, с цел обучение).

5.1.3.

ПК се убеди, че учените – преподаватели от ИАИ, осъществяващи обучението на докторантите има утвърдени практики и успешни изяви в обучението на докторанти, в т.ч. по оценяваната ДП, по-съществените от които са: представяне на резултатите от научната продукция на преподаватели и докторанти чрез изяви на международни и национални научни форуми; участие в научни журита за оценка на дисертации за ОНС „доктор“ и конкурси за заемане на академични длъжности, рецензенти на научни публикации, проекти и отчети по различни програми, където са натрупали много ценен опит по отношение на докторантурите, лектори на ежегодни открити дни. Преподавателите от докторската програма са участвали в 11 научни журита за придобиване на ОНС „доктор”, имали са 11 участия в конкурси за академична длъжност „главен асистент“, в 1 конкурс за академична длъжност „доцент“ и в 1 конкурса за професор. За компетентното ниво на учените, свидетелстват участията им в работни групи на национално и европейско ниво. В периода 2017-2022 г. учените са участвали в експертен съвет по аграрна икономика към ССА, в 1 научен съвет, в 33 редакционни колегии, 44 организационни комитети и 43 участия в експертни и консултативни работни групи.

Изводи на ПК по стандарт 5.1:

По 5.1.1 Обучаващото звено разполага с нормативно регламентирания минимум от преподаватели с квалификация по ДП. Спазени са изискванията на чл. 4, ал. 4 от ППЗРАСРБ във връзка с чл. 78, ал. 13 от ЗВО. Общият брой преподаватели, обезпечаващи обучението по докторската програма е 10, (5 хабилитирани учени-преподаватели на първи ОТД, 1 хабилитиран преподавател на втори трудов договор и 4 нехабилитирани преподаватели на първи основен трудов договор). Четирима от хабилитираните на първи ОТД са с придобита академична длъжност по научна специалност „Икономика и управление”. Трима от хабилитираните учени на първи ОТД са професори, 2 – доценти. Нехабилитираните учени са 4 главни асистенти, придобили академична длъжност по специалност Икономика и управление. Относителният дял на хабилитираните учени на първи основен трудов договор и с компетенции в професионалното направление на докторската програма (3.8 Икономика) към общия брой хабилитирани лица е 5:6 или 83%. Относителният дял на хабилитираните преподаватели на първи основен трудов договор към общия брой преподаватели по докторската програма е 5/10 – 50%. Средната възраст на учените-преподаватели на първи основен трудов договор, обезпечаващи обучението на докторантите по оценяваната докторска програма е 54 години.

По 5.1.2 Квалификацията и професионалният опит на преподавателите осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания. Има разработени изисквания за оценка на научната продукция на академичния състав. Преподавателите осъществяват разнообразни форми на НИД, вкл. участия в проекти, в научни форуми, имат публикации и цитируемост, вкл. в издания с импакт фактор и импакт ранг. Преподавателите от обучаващото звено се възползват от осигурените възможности за

академична мобилност по програма Еразъм+, по която са реализирани 6 изходящи мобилности. По други международни споразумения са осъществени 4 мобилности.

По 5.1.3 Академичната колегия на ИАИ - София има утвърдени практики и успешни изяви в обучението на докторанти. в т.ч. по ДП „Икономика и управление (земеделие)“.

Критерий 5.2. Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на студентите и докторантите в нея

5.2.1

ПК констатира, че за периода на оценяване 2017-2022г. броят на хабилитираните преподаватели с квалификация и компетентност по научна специалност „Икономика и управление“ намалява. През 2017г. те са били 9, от тях 7 са с квалификация, а 2 с компетентност по ДП. През 2022г. хабилитираните преподаватели вече са 6, от тях 5 са с квалификация, а 1 с компетентност по ДП.

През оценявания период 2017-2022г. един от хабилитираните преподаватели е напуснал, а двама са пенсионирани. ПК прецени, че резултатите от тяхната научноизследователска дейност до момента на работата им в ИАИ следва да бъдат отчетени в оценявания период. Един от хабилитираните преподаватели през 2021г. преминава на втори ОТД в ИАИ. ПК счита, че неговата научноизследователска дейност до 2021г. следва да бъде отчетена в оценявания период.

ИАИ е представило списък само с тези публикации, които са пряко обвързани и ориентирани към научното направление на докторската програма "Икономика и управление (земеделие)".

Обобщените данни на научноизследователската дейност на хабилитираните преподаватели, осигуряващи обучението по ДП „Икономика и управление (земеделие)“ в ПН 3.8 Икономика са отразени в табл. 1 .

Табл.1.

Научноизследователска дейност на хабилитираните преподаватели в докторската програма за периода на акредитация 2017г.-2022г.

Преподаватели, бр.	Публикации, бр.			Цитирания в издания с импакт фактор или импакт ранг, бр.	Участия в научни проекти, бр.			
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо		Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Общо
Хабилитирани преподаватели с квалификация по ДП - 7	50	141	191	135	38	12	26	76
Хабилитирани преподаватели с компетентност по ДП - 2	8	14	22	9	3	-	9	12

Общият брой публикации на хабилитираните учени за целия период на оценяване е 213. От тях 58 публикации са в научни издания, реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus и 155 са публикациите в издания без импакт фактор или импакт ранг.

Относителният дял на публикациите, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus, спрямо общия брой на публикациите на същите по специалността е 27%.

За оценявания период броят на публикациите на хабилитираните преподаватели с квалификация по ДП е 191, като 50 от тези публикации са в издания с импакт фактор и импакт ранг (26%). Средният брой публикации на 1 хабилитиран преподавател с квалификация по ДП е 27 (191/7).

За оценявания период броят на публикациите на хабилитираните с компетентност по ДП е 22, като 8 от тях са в издания с импакт фактор и импакт ранг (36%). Средният брой публикации на един хабилитиран преподавател с компетентност по ДП е 11 (22/2).

Общият брой цитирания на публикациите на всички хабилитирани преподаватели за периода 2017-2022 г. е 144 броя. Средно за 1 година цитиранията са 24 броя, а средно за 1 година на 1 хабилитиран преподавател се пада по 2,67 цитирания. По-голям е относителният дял на цитиранията на хабилитираните преподаватели с квалификация по ДП е 94% (135 от общо 144 цитирания).

За периода на оценяване хабилитираните преподаватели са участвали в 88 проекта. От тях 76 участия в научни проекти са реализирали хабилитираните преподаватели с квалификация по докторската програма. Преобладават участията във вътрешноинституционални (26) и национални проекта (38). 15% от участията са в международни проекти (12 участия). Хабилитираните преподаватели с компетентност по докторската програма имат общо 12 участия в научни проекти и нито един международен.

5.2.2

Оценката на научноизследователската дейност на докторантите в ДП „Икономика и управление (земеделие)” обобщено е представена в таблица 2.

ПК констатира, че общият брой на публикациите на докторантите от оценяваната ДП, в т.ч. съвместни публикации с преподаватели от катедрата, за акредитационния период е 61, от които 54 публикации (88,5%) в страната и 7 публикации (11,5%) в чужбина. Съвместните публикации с преподаватели от обучаващото звено са 34 (56%).

Публикувани са 9 монография (в страната), 7 студии (в страната), 29 статии (24 в страната и 5 в чужбина), 16 научни доклади (14 в страната и 2 в чужбина). В структурата на публикациите най-голям е дялът на публикуваните статии (48%) и на научните доклади (26%).

Табл.2

Научноизследователска дейност на докторантите в докторската програма за периода на акредитация

Обучавани докторанти, бр.	Публикации, бр.			Участия в научни проекти, бр.			Участия в научни форуми, бр.		
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо	Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Вътрешно-институционални
17	6	55	61	40	6	37	8	46	6

Средният годишен брой публикации на един докторант (от общо обучавани докторанти, независимо коя форма в съответната година) е 1,33. Стойността на този показател е най-висока през 2019г. – 2,6, а най-ниска през 2022г. – 0,4.

ПК установи, че в съответствие с утвърдената и прилагана вътрешна нормативна уредба ИАИ включва всички докторанти (100%) в научноизследователски проекти, като им поставя конкретни научни задачи в зависимост от спецификата на проектите. За оценявания период са отчетени 83 участия на докторанти в изследователски проекти, като най-голям е броя на участията в национални проекти – 40 (48%). Наблюдава се слабо участие на докторантите в международни проекти. Общо за периода на оценяване се отчитат 6 участия (средно 1 проект годишно).

Популяризирането на резултатите от изследователската работа на докторантите е свързано и с участието им в различни научни форуми. ПК констатира, че са осъществени са 60 участия, от които 8 (13%) участия са в национални научни форуми, 46 (77%) международни и 6 (10%) вътрешноинституционални. През 2018 г. и 2020 г. 100% от докторантите са участвали в научни форуми, през 2016 г. няма регистрирани участия. Наблюдава се неустойчива през годините тенденция на участието на докторантите в научни форуми. Най-много участия има реализирани през 2019г. (14 участия, 10 от които в чужбина), а най-малко през 2022г. (5 участия, 3 от които в чужбина). През останалите години участията в научни форуми са съответно 2017г. -10; 2018г. – 13, 2021г. – 12. През 2020г. участията в научни форуми са 6, което се аргументира с влиянието на епидемиологичната обстановка. ИАИ организира извънаудиторни дейности и публични събития, на се предоставя възможност на докторантите да популяризират научната си продукция.

Актуалните научно-приложни цели и задачи, и прилаганите новаторски практики при интерпретиране на данни и анализиране на резултати се доказват чрез цитиранията на публикациите на докторантите. От предоставената документация по акредитацията ПК установи, че докторантите по оценяваната докторска програма имат 16 цитирания, от които 7 в публикации в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация Web of Science и Scopus и 9 в публикации без импакт фактор или импакт ранг

Изводи на ПК по стандарт 5.2:

Общият брой публикации на хабилитираните учени за целия период на оценяване е 213. От тях броят на публикациите на хабилитираните с компетентност по ДП е 22, а 191 са публикациите на преподавателите с квалификация по ДП.

Средният брой публикации на 1 хабилитиран преподавател с квалификация по ДП е 27 (191/7).

Средният брой публикации на един хабилитиран преподавател с компетентност по ДП е 11 (22/2).

От общия брой публикации за периода 58 са в научни издания, реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus, като 50 (86%) от тези публикации са на преподаватели с квалификация по ДП.

Общият брой цитирания на публикациите на всички хабилитирани преподаватели за периода 2017-2022 г. е 144 броя. Средно за 1 година цитиранията са 24 броя. Средногодишния брой цитирания на 1 преподавател е 2,67 цитирания. По-голям е относителният дял на цитиранията на хабилитираните преподаватели с квалификация по ДП е 94% (135 от общо 144 цитирания).

За периода на оценяване хабилитираните преподаватели са участвали в 88 проекта. От тях 76 участия в научни проекти са реализирали хабилитираните преподаватели с

квалификация по докторската програма. Преобладават участията във вътрешноинституционални (26) и национални проекта (38). 15% от участията са в международни проекти (12 участия). Хабилитираните преподаватели с компетентност по докторската програма имат общо за периода 12 участия в научни проекта и нито един международен.

5.2.2

В ИАИ са осигурени необходимите условия за научноизследователска дейност на докторантите. През периода са публикувани общо 61 научни публикации от докторанти, от които 6 - в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация Web of Science и Scopus и 55 в издания без импакт фактор или импакт ранг. Преобладават публикациите в страната (54 броя, 88,5%). В структурно отношение най-висок е дела на публикуваните статии (29 статии, 48%). Съвместните публикации с преподаватели от ИАИ са 34 (56% от всички публикации). Докторантите от оценяваната ДП имат 83 участия на докторантите в изследователски проекти, от които 77 са участията във вътрешни и национални проекти. От предоставената от обучаващото звено информация е видно, че са осъществени 60 участия на докторанти от ДП в научни форуми, от които 8 национални, 46 международни и 6 вътрешноинституционални. Докторантите по тази специалност имат 16 цитирания, от които 7 в публикации в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация Web of Science и Scopus и 9 в публикации без импакт фактор или импакт ранг.

СТАНДАРТ 6 „УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

6.1.1.

ИАИ разполага с необходимата материално-техническа база и оборудване за обучение и изследователска дейност на докторанти по докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“ в съответствие със спецификата на научната специалност; осигуреността на докторанти с работни места е 100%.

ПК констатира, че за периода 2017-2021 г. значително е обновена и разширена компютърната база на института, което в съвременното информационно общество и предвид характера на научноизследователската работа в института е от водещо значение. В този период със средства от международни проекти, договорни задачи и конкурсни целеви проекти, е закупен значителен брой ИКТ оборудване. Ползваните компютри в момента на акредитация са 31, което означава, че всеки служител разполага с персонален компютър. Всички компютри са свързани в мрежа и има неограничен достъп до Интернет. Институтът разполага с 3 копирни машини, 21 принтера, 10 скенера, 19 лаптопа, 2 таблета, 6 мултифункционални устройства, 2 мултимедии (проектори) + малка преносима(за командировки), 1 екран и 1 Инт. Дисплей New Line TT-7519RS; 12 пакета Windows и 13 офис пакети. Своевременно се набавят необходимите консумативи за поддържане в работен режим на цялата компютърна база.

ПК констатира, че ИАИ разполага с 22 обзаведени работни кабинета и 2 зали, оборудвани с мултимедийни проектори, дъска за преподаване и флипчарт. Специално за докторантите са предназначени 2 кабинета, оборудвани с бюра и компютри. Трина

от докторантите са на постоянна работа в института като асистенти, а 2 – на допълнителен трудов договор, за които са осигурени персонални работни места и компютри. Докторантите имат достъп до компютърната мрежа и сървър на ИАИ.

ИАИ има добра осигуреност със софтуер, с учебни и други информационни материали, който е достъпен за докторантите и учените и се използва в учебния и изследователския процес. Основно приложение намират Microsoft Office, SPSS, DEA (Анализ с обхват на данни), Frontier (Стохастична производствена граница). Широко се използват интерактивни методи и мултимедия при подготовката на докторанти, за което помага и оборудването на залите с 2 мултимедийни проектори.

6.1.2.

За провеждане на научноизследователската и научно-приложната си дейност, както и за обучение на докторанти, консултации и информационно обслужване по научната специалност, Институтът разполага с добра материално-техническа база, в т.ч. административна сграда с голям брой кабинети за творческа работа; 2 бр. зали за обучение и научни прояви на различно ниво; помещения за информационно обслужване и консултации; компютри, e-mail и интернет. Осигуряват се необходимите разходи за осъществяване на обучението, изследователската работа и провеждането на дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове. При планирането на работата в научните отдели се дава приоритет на дейностите по подпомагане работата на докторантите. Наличната материално-техническа база и оборудване са предпоставка за провеждането на изследвания, заложи в индивидуалните планове на докторантите.

На докторантите се дава възможност да участват в национални и международни научни форуми, където могат да осъществяват контакти с водещи специалисти в областта на техните изследвания.

6.1.3.

ПК установи, че на докторантите е осигурена възможност да използват библиотечния фонд на Централна селскостопанска библиотека (ЦСБ), която до 2019 г. е част от ИАИ. Централната селскостопанска библиотека е най-голямата в страната специализирана библиотека в аграрната област и има библиотечен фонд от около 500 000 тома специализирана литература. Осигурена е възможност за получаване на статии от периодични издания и части от книги от Централна селскостопанска библиотека по електронен път.

ПК се убеди, че всички докторанти, както и целият научен състав има безплатен пряк и дистанционен достъп до специализирани издания, индексирани в Web of Science, Scopus, ScienceDirect и EBSCO.

Докторантите имат достъп до най-модерни и съвременни информационни източници, които съществено подпомагат тяхната подготовка. Те ползват информационната база данни на СЗСИ, МЗХ, данни от Евростат, НСИ, САПИ, НССЗ. В сървър на института се намира богата информация от официални статистически източници /Агростатистика, НСИ/, годишните аграрни доклади на МЗ, методически разработки, доклади и материали от конференции и кръгли маси, завършени научни проекти и др. информация, резултат от усилията на целия научен потенциал на института. Цялата информация, публикувана в сървър периодично се осъвременява.

На докторантите се предоставят данните от проведените в ИАИ анкетни проучвания и им се осигурява възможност за провеждане на собствени изследвания.

6.1.4.

ПК установи, че в ИАИ има установена практика докторантите, след като приключат с подготовката и вземат изпитите от докторантския минимум да се включват в разработването на научно-изследователските проекти. Докторантите,

обучавани по тази програма участват във всички планови проекти на ИАИ и в някои от международните проекти, според тематиката на дисертациите.

Докторантите имат възможност да публикуват резултатите от работата си върху дисертационния труд по съответстващ на докторската програма начин.

Обучаващото звено и/или научната институция в цялост поддържа специфични форми за популяризиране резултатите от изследователския труд на академичния състав, студентите и докторантите.

ПК установи, че докторантите по програмата най-често публикуват статиите си в сп. „Икономика и управление на селското стопанство”, което е единственото в страната специализирано научно издание за аграрикономически изследвания. От 2014 г. списанието е с периодичност 4 книжки годишно в размер на средно 50 печатни коли, а от 2016 г. то е в база данни Web of Science.

През отчетния период докторантите, обучавани в ИАИ-София по докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“ имат общо 57 участия в международни и национални научни конференции.

Изводи на ПК по стандарт 6:

По 6.1.1. ИАИ разполага с необходимата материално-техническа база и оборудване за обучение и изследователска дейност на докторанти по докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“ в съответствие със спецификата на научната специалност; осигуреността на докторанти с работни места е 100%. Този капацитет нараства през периода на акредитация.

По 6.1.2. Осигуряват се необходимите разходи за осъществяване на обучението, изследователската работа и провеждането на дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове. При планирането на работата в научните отдели се дава приоритет на дейностите по подпомагане работата на докторантите. Наличната материално-техническа база и оборудване са предпоставка за провеждането на изследвания, заложи в индивидуалните планове на докторантите.

По 6.1.3. Докторантите от ДП са обезпечени с научни издания, налични в библиотечните центрове на ИАИ, като броят им нараства устойчиво през периода на акредитация. Докторантите имат достъп до най-модерни и съвременни информационни източници, които съществено подпомагат тяхната подготовка. Те ползват информационната база данни на СЗСИ, МЗХ, данни от Евростат, НСИ, САПИ, НССЗ. В сървър на института се намира богата информация от официални статистически източници /Агростатистика, НСИ/, годишните аграрни доклади на МЗ, методически разработки, доклади и материали от конференции и кръгли маси, завършени научни проекти и др. информация, резултат от усилията на целия научен потенциал на института. Цялата информация, публикувана в сървър периодично се осъвременява. На докторантите се предоставят данните от проведените в ИАИ анкетни проучвания и им се осигурява възможност за провеждане на собствени изследвания.

По 6.1.4. Научноизследователската дейност на докторантите от оценяваната ДП се стимулирана от ИАИ чрез публикуване на техните резултати в собствени издания и организиране на научни събития и форуми

СТАНДАРТ 7 „УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА“

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

Постоянната комисия констатира, че в ИАИ е изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.

Постоянната комисия констатира, че цялостният процес по подготовката на докторантите от кандидатстването до защитата се описва, документира и съхранява в досиетата на докторантите, които се съхраняват в отдел Планов и човешки ресурси под контрола на научния секретар на Института.

7.1.1.

ПК констатира, че обучението по докторска програма "Икономика и управление (земеделие)" стриктно следва стандартите за осигуряване на качеството, отразени в правилата за управление на качеството на обучение на докторантите в ИАИ, разписани в документите, касаещи обучението на докторанти.

Докторантите в ИАИ се обучават по индивидуални учебни планове, които се приемат по утвърдения в Правилника за развитието на академичния състав в Селскостопанска академия ред: индивидуалният план се изготвя от докторанта и научния му ръководител, обсъжда се от Научния съвет на научния отдел и се утвърждава от съответния Научен съвет по аграрна икономика, определен със заповед на Председателя на ССА. Изпълнението на учебния план се отчита на всеки 6 месеца и на всяка календарна година. При необходимост в хода на обучението на докторанта индивидуалният учебен план се актуализира.

Успеваемостта на докторанти се следи основно от шестмесечните и ежегодни отчети, които те представят пред ПНЗ. Те са съпътствани от писмено мнение на научния ръководител, съдържащо анализ и предложение за оценка на извършваните дейности. При необходимост се правят препоръки.

Информация за успеваемостта на докторанта по отношение на цялостното изпълнение на дейностите от индивидуалния план се получава от процедурите, необходими за придобиване на ОНС „доктор“ (съгласно Правилника за развитието на академичния състав в Селскостопанска академия).

За периода 2017- май 2022 г. е проведено обучение на 17 докторанта, като 5 от тях са придобили успешно ОНС „доктор“ по научна специалност „Икономка и управление (земеделие)“; 5 продължават обучението си и 7 са отчислени с право на защита.

Пълната документация от текущите форми на контрол (три-, шестмесечни и годишни отчети) се съхранява в отдел Планов и човешки ресурси под контрола на научния секретар на Института, а тази от заключителните етапи от процедурата за придобиване на ОНС „доктор“ - в ИАИ-София и Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА.

Докторантите участват в заседанията на Научния отдел и имат възможност да изкажат своите предложения и мнения за обучението и свързаната с това учебна документация. Заседанията се протоколират и протоколите се архивират.

ПК установи, че не са правени анкети сред докторантите, защото се поддържа постоянна връзка с тях чрез семинарите и индивидуалните срещи, при които мнението им се взема под внимание. От 2019 г. ежегодно се провеждат срещи на всички докторанти с хабилитираните учени и с ръководството на ИАИ, с цел изясняване на евентуални проблеми, съпътстващи обучението им. Според членовете на научните отдели е, че докторантите са удовлетворени от обучението. Като доказателство може да се приеме фактът, че четирима от пет защитили докторанти продължават успешно академичното си развитие, следвайки стъпките на научно израстване.

ПК констатира, че установена практика в ИАИ е да се организират периодични срещи между докторанта, научния ръководител, ръководителя на ПНЗ и научния секретар през периода на обучението, относно задачите от индивидуалния план. Регулярно от ССА докторантите получават информация за обучения, семинари, конференции, мобилности, проекти и програми, в които могат да участват.

7.1.2.

ПК констатира, че периодични анализи на провеждането на политиката за управление на качеството на образователния процес при обучението на докторантите се извършват на ниво първично научно звено и Научен съвет. Обсъждат се възникнали проблеми в обучението на докторантите, като се вземат под внимание оценките на научните ръководители на докторантите и на самите докторанти. Гласуват се коригиращи мерки и срокове за осъществяването им. Всички проведени Научни съвети на научния отдел се протоколират и се следи за изпълнение на взетите решения, за промени в документацията на докторските програми.

Научния съвет към ССА приема докладите за изпълнение на направени препоръки при програмна акредитация на докторски програми.

Изводи на ПК по стандарт 7:

По 7.1.1 ИАИ има изградени работещи практики по събиране и анализиране на информация за налични ресурси в подкрепа на обучението на докторантите и тяхното кариерно развитие. Тези ресурси са достъпни за всички докторанти в Института, в т.ч. и за тези по оценяваната ДП "Икономика и управление (земеделие)".

По 7.1.2 В ИАИ периодично се обсъждат и огласява публично резултатите относно процесите по управление на качеството на обучение в докторските програми, потребностите на докторантите и препоръките за промяна. Тази политика се прилага и по отношение на оценяваната ДП.

СТАНДАРТ 8 „ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА“

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

8.1.1.

ПК констатира, че ИАИ-София осигурява устойчива среда за публикуване на различни видове информация и документация, свързана с докторската програма "Икономика и управление (земеделие)".

ПК се убеди, че конкурсите за кандидатстване се обявяват публично на сайта на Института, на сайта на ССА и в Държавен вестник. На сайта са публикувани и редица нормативни документи, касаещи обучението на докторантите.

Информация за провеждане на форуми, курсове за обучение на докторанти, програми за мобилности, семинари, работни срещи и други се публикува на сайта на ССА (www.agriacad.bg).

Обществена информираност относно резултатите от външната оценка на качеството е осигурена чрез публикуване на решенията и препоръките на НАОА относно процедурата за програмна акредитация на ОНС „доктор" по докторска програма (www.neaa.government.bg).

8.1.2.

ПК се убеди, че кандидатстването за мобилност се извършва ежегодно, като публична информация относно възможностите за мобилност и процедурата за кандидатстване може да бъде намерена на интернет страницата на ССА, раздел "Наука и образование". При желание за реализация на мобилност, докторантите се подпомагат и от Еразъм координатора на ССА. Сключените междуинституционални споразумения по програма Еразъм+ с възможност за мобилности на докторанти между Селскостопанска академия и партниращи университети или научни институти са

представени на интернет страницата на ССА. Подписани са междуинституционални споразумения с научни организации от 11 страни (<https://www.agriacad.bg/bg/interinstitutional-agreements-and-mobilities/interinstitutional-agreements>), позволяващи мобилности на докторанти в университети от различни страни.

Същевременно ИАИ за периода 2017-2021 г. има подписани 13 междуинституционални споразумения за сътрудничество с университети, научни институти и други научни организации.

8.1.3.

ПК констатира, че иновационните и по-значими резултати от научните изследвания на докторантите намират подходящо представяне чрез публикуването им в реномирани научни списания и участия в престижни научни форуми у нас и в чужбина. Те се оформят като научни доклади, статии, съобщения, резюмета, постери и дисертационни трудове.

За оценявания период докторантите по ДП "Икономика и управление (земеделие)" са участвали в научни форуми в страната (14) и в чужбина (46).

Изводи на ПК по стандарт 8:

По 8.1.1. Актуална информация за процедурата по кандидатстване за ДП, както и цялата документация, съпътстваща жизнения цикъл на докторант е публично достъпна в сайта на Института, на сайта на ССА и в Държавен вестник.

По 8.1.2. Начините, условията и сроковете за участие по програма "Erasmus+" са публично достъпни в съответните раздели в сайта на ССА. Сключените междуинституционални споразумения по програма Еразъм+ с възможност за мобилности на докторанти между Селскостопанска академия и партниращи университети или научни институти са представени на интернет страницата на ССА. Подписани са междуинституционални споразумения с научни организации от 11 страни (<https://www.agriacad.bg/bg/interinstitutional-agreements-and-mobilities/interinstitutional-agreements>), позволяващи мобилности на докторанти в университети от различни страни. ИАИ за оценявания период има подписани 13 междуинституционални споразумения за сътрудничество с университети, научни институти и други научни организации.

По 8.1.3. Осигурени са възможности за представяне на иновационните резултати по докторската програма пред широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

СТАНДАРТ 9 ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

9.1.1.

ПК установи, че обучението на докторантите в ИАИ – София се осъществява по индивидуален учебен план, изготвен от научните ръководители с участие на докторантите. В него се определят темата на дисертационния труд, изпитите и сроковете за полагането им, посещението на лекции и упражнения, участие в курсове, семинари, конференции и други публични изяви, график на тримесечните и годишни отчети, етапите и сроковете за експерименталната работа и цялостното оформяне на дисертационния труд. Докторската програма подлежи на редовен мониторинг и осъвременяване. Актуализацията е съобразена с развитието и усъвършенстването на методологията при научните изследвания, както и с нуждите на практиката. Съдържанието на учебните планове се обсъжда и осъвременява.

ПК констатира, че наблюдението, анализът и оценяването на докторската програма се извършва на няколко равнища: Научен съвет на научен отдел; Дирекционен съвет на ИАИ-София; Научен съвет по аграрна икономика към ССА; Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА, която координира и организира обучението на докторанти в структурните звена на ССА.,

9.1.2.

ПК установи, че ИАИ перманентно полага усилия и извършва дейности, насочени към повишаване на ефективността на докторска програма „Икономика и управление (земеделие)“.

Актуализирането на съдържанието на учебната и научноизследователската дейност на докторската програма се инициира по предложение на докторантите и техните научни ръководители. Предложенията се внасят за разглеждане на Научен съвет на научния отдел. Взетите решения за промени в индивидуалните планове се насочват за утвърждаване от Научния съвет. Процедурата гарантира гъвкавост на реагиране при промени в актуалността на научните теми или методики. Ръководството на ИАИ създава условия и осигурява материална база за безпрепятствено реализиране на дейностите, заложи в индивидуалните планове на докторантите.

Периодичното обновяване на действащата документация, свързана с приема и обучението на докторантите се инициира и от Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА, която координира и организира обучението на докторанти в структурните звена на ССА.

Изводи на ПК по стандарт 9:

По 9.1.1. ПК констатира, че в ИАИ – София докторската програма „Икономика и управление (земеделие)“ се одитира и осъвременява периодично, съобразно определената в ИАИ - София процедура.

По 9.1.2. В ИАИ – София регулярно се обсъждат възможностите за усъвършенстване на процеса на обучение като ССА - София осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми. Предложенията за актуализиране на учебната и научноизследователската дейност на докторската програма се инициира по предложение на докторантите и техните научни ръководители.

СТАНДАРТ 10 ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

Постоянната комисия установи, че дейностите по самооценяване и актуализиране на докторските програми се предлагат от научния секретар на ИАИ-София и обсъждат се от Общото събрание на учените и от Дирекционен съвет, след което се утвърждават от Директора. Основната форма на външно оценяване на качеството на провежданото обучение в ИАИ-София е одитът, извършен от НАОА. Препоръките в одитите са основния ориентир при определяне на конкретните дейности за повишаване на качеството на обучението и оптимизиране на работата на обучаващите звена.

10.1.1.

ИАИ-София преминава периодично външно оценяване от Националната агенция за оценяване и акредитация на Република България (НАОА). Последната процедура на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) за акредитация на

докторска програма "Икономика и управление (земеделие)" е открита на заседание на Постоянната комисия по стопански науки и управление на 02.11.2016 г. по искане на Председателя на Селскостопанска академия. На заседание, проведено на 07.06.2017 г. на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията са обсъдили и приели доклада на Експертната група, утвърдена с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №4/16.02.2017 г.). В резултат на обсъждането членовете на Постоянната комисия са гласували оценки по критериите за програмна акредитация на докторски програми по десетобалната система в съответствие с чл.79(1) от Закона за висшето образование. Постоянната комисия по стопански науки и управление е взела решение да се даде програмна акредитация на докторска програма "Икономика и управление (земеделие)" в ИАИ-София на основание обща оценка 8.36, като определя срок на валидност на акредитацията пет години в съответствие с чл.79(4) от Закона за висшето образование. Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА формулира следните препоръки: 1. Елементите на Политиката по качеството да се обвържат в цялостна система и да се определят отговорните за управлението ѝ структури. срок: януари, 2018 2. Учебната документация по докторската програма да се разработи в пълнота, с всички нейни компоненти и за всички форми на обучение. срок: януари, 2018 3. Да се увеличи броят на международните договори за научно сътрудничество и изследователска дейност с оглед създаване на устойчивост на взаимоотношенията. срок: постоянен 4. Да се увеличи броят на докторантите, осъществяващи мобилности по програми за дългосрочен академичен обмен. срок: постоянен. От направената проверка ПК установи, че по отношение на първите две препоръки са предприети коригиращи действия, които са довели до конкретни положителни резултати, което е основание да се определят препоръките като изпълнени. По отношение на третата препоръка, която е с постоянен срок са предприети конкретни действия за увеличаване на броя на международните договори, което осигурява устойчивост на взаимоотношенията с чуждестранни партньори. По отношение на четвъртата препоръка, ПК установи, че не се изпълнява в съответствие с указанията за дългосрочен академичен обмен.

Изводи на ПК по стандарт 10:

По 10.1.1. ИАИ регулярно осъществява дейности по самооценяване и е обект на външно оценяване от експерти на НАОА. ПК констатира, че са създадени необходимите нормативни и организационни условия за изпълнение на препоръките от предходната програмна акредитация на докторската програма.

СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ (ЗЕМЕДЕЛИЕ), ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8 „ИКОНОМИКА“ , ИНСТИТУТ ПО АГРАРНА ИКОНОМИКА НА СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ – СОФИЯ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Висок относителен дял на успешно защитилите в срок докторанти.	Липса на реализирани дългосрочни мобилности на докторантите от докторската програма. <i>/неизпълнена препоръка 4 от предходен период/</i>
Висок ръст на научните публикации и участие в научни проекти и научни форуми на преподавателския състав.	Тенденция към намаляване на участието на докторантите по отношение на работата по научноизследователските проекти.
Значително обновена и разширена информационна инфраструктура на института.	Намаляване на годишния брой участия на 1 докторант в научни форуми.
<p>Голям брой публикации в научни списания, индексирани в световната база данни Web of Science и Scopus.</p> <p>Голям брой цитирания на публикациите на преподавателите от докторската програма.</p>	Липса на количествени измерители за оценка на изпълнението на дейностите от индивидуалния план на докторанта

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Въз основа на констатациите за резултатите от извършеното оценяване ПКСНУ предлага на Акредитационния съвет да се даде акредитация на докторска програма "Икономика и управление (земеделие)" от професионално направление 3.8 „Икономика”, област на висше образование “Социални, стопански и правни науки”, в Институт по аграрна икономика на Селскостопанска академия – София

ПРЕПОРЪКИ:

1. Да се увеличи броят на докторантите, осъществяващи мобилности по програми за дългосрочен академичен обмен.

Срок: до следващата програмна акредитация

2. Да се увеличи участието на докторантите в научноизследователски проекти и в научни форуми.

Срок: до следващата програмна акредитация

3. Да се разработи система от количествени измерители за оценка на изпълнението на дейностите от индивидуалния план на докторанта.

Срок на изпълнение: до края на 2024 г.

Председател НА ПКСНУ: /...../

(проф. д-р. Галина Младенова)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Преподаватели на ОТД, осигуряващи обучението по докторската програма „Икономика и управление (земеделие)”, по години за периода 2017 – 2022 г.

Показател	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Общ брой на преподавателите, осигуряващи обучението по ДП	14	12	13	13	13	10
Преподаватели на първи ОТД						
1. Хабилитирани лица (бр.), в т.ч.:	8	7	7	7	7	5
1.1. Професори (бр.)	5	5	5	5	5	3
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	35,7%	41,7%	38,5%	38,5%	38,5%	30%
1.2. Доценти (бр.)	3	2	2	2	2	2
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	21,4%	16,7%	15,4%	15,4%	15,4%	20%
2. Нехабилитирани (бр.), в т.ч.:	3	2	5	6	6	4
2.1. Гл. асистенти	2	2	2	3	4	4
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	14,3%	16,7%	15,4%	23,1%	30,8%	40%
2.2. Асистенти, в т.ч с ОНС „доктор”	1	-	3	3	2	-
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	7,1%	-	23,1%	23,1%	15,4%	-
2.3. Старши преподаватели						
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели						
2.4. Преподаватели						
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели						
Общ брой на преподавателите на първи ОТД:	11	9	12	13	13	9
Преподаватели на втори ОТД						
1. Хабилитирани лица (бр.), вкл.:	1	1	-	-	-	1
1.1. Професори (бр.)						1

Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	7,1%	8,3%	-	-	-	10%
1.2. Доценти (бр.)	1	1	-	-	-	-
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	7,1%	8,3%	-	-	-	-
2. Нехабилитирани (бр.), вкл.:	2	2	1	-	-	-
2.1. Гл. асистенти	1	1	-	-	-	-
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	7,1%	8,3%	-	-	-	-
2.2. Асистент, в т.ч. с ОНС „доктор”	1	1	1			
	1	1	1			
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	7,1%	8,3%	7,7%	-	-	-
2.3. Старши преподаватели						
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели						
2.4. Преподаватели						
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели						
Общ брой на преподавателите на втори ОТД:	3	3	1			1

Таблица 2. Публикации и цитирания на преподавателите на първи ОТД, осигуряващи обучението в ДП „Икономика и управление (земеделие)“, по календарни години през периода 2017-2022 г.

Показатели	Години						Общо
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Брой преподаватели, осигуряващи обучението по ДП	11	9	12	13	13	9	X
2. Публикации в страната – общо,	17	21	18	29	17	31	133
Средно на един преподавател	1,55	2,33	1,5	2,23	1,31	3,44	2,06
от тях: монографии	3	3	1	6	5	5	23
студии	1	2	1	2			6
статии	5	8	10	9	8	20	60
научни доклади	8	9	6	12	3	6	44
учебници и учебни помагала					1		1
3. Публикации в чужбина – общо,	25	22	29	16	17	13	122
Средно на един преподавател	2,27	2,44	2,42	1,23	1,31	1,44	1,85
от тях: монографии	-	4	-	-	1	-	5
студии	5	5	9	5	7	2	33
статии	15	8	13	6	4	6	52
научни доклади	5	5	7	5	5	5	32
4. Публикации в реферирани и индексирани научни издания	39	36	46	39	28	39	227
Средно на един преподавател	3,54	4	3,83	3	2,15	4,33	3,45
5. Публикации в научни издания с импакт фактор и импакт ранг	6	12	11	5	7	23	64
Средно на един преподавател	0,55	1,33	0,92	0,38	0,54	2,56	1,04
6. Цитирания в научни издания в страната и чужбина – общо	2	31	40	62	62	82	279
Средно на един преподавател	0,18	3,44	3,33	4,77	4,77	9,11	3,47
в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг(в SCOPUS и Web of Science)	-	16	16	31	36	71	170
Средно на един преподавател	-	1,78	1,33	2,38	2,77	7,89	2,69

